

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: A fővárosi kishivatalnokok háborús nyomora

Forrás: Pesti napló

Bp.

(Hely)

1916. I. 9

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

352.08

Hely

Idő

"1916"

Személy

Kiadó

A fővárosi kishivatalnokok háborús nyomora

#

A kishivatalnokok sorsáról sohasem írtak egy sort sem az elragadtatás hangján. Szürke, sovány, kopott ruházatba bujtatott alakjukkal mindig a szegénység szomorúságát költötték fel bennünk, a munkába görnyedtség, a vigasztalan élet szomorúságát. Talán a munkás proletárénál is nehezebb sors az övéké. A proletár lázadhat, a proletár nyíltan mutogathatja a sebeit: a proletár munkásnál kisebb jövedelmű kishivatalnok azonban „ur” kell, hogy maradjon; a lázadás kedve nem egyeztethető össze „ur” mivoltával, azzal a viszonylattal, amely őt a kollegiális révén, jobban mondva, csak címén pozíciós hivatalnoktársaihoz köti. Vajjon a háború, a rettenetessé nehezült megélhetési viszonyok milyen szituációkba sodorták a főváros e békében se irigylésre méltó existenciáit? Hogyan bírja az iramot, a napról-napra dráguló élet ostorzó viharában a létfenntartás legprimitívebb eszközeit megszerezni és biztosítani a kishivatalnokok szürke tömege? A társadalom szíve, részvéte nemrég — éppen a Pesti Napló közlései nyomán — a nyomorgó diákság felé fordult és nemes akció indult meg a jövő Magyarországa ez intelligens rétegének támogatására. Egy ország jövőjének biztosításához azonban nem elegendő csupán az ifjú generáció létfeltételeinek biztosítása; az illetékes szemeknek észre kell venniök, hogy egy már felnőtt, dolgozó, erősen, keményen dolgozó társadalmi osztály megmaradása, munkaképességének fentartása épp olyan elsőrangú

fontossággal bír a nemzeti épség megtartásában, mint az eljövendő generációé. A magyar társadalmi osztályok között most, a háború alatt kétségkívül a legszomorubb, a legkétségbeesettebb, legmeggyötörtébb kasztot a kishivatalnokok kasztja képezi. Minden kishivatalnok között pedig első sorban a székesfővárosi ugynevezett „ideiglenes hivatalnokok” kasztja. Bárczy István polgármester csak a minap jelentette ki beszámolójában, hogy a városi adminisztráció igen költséges valami. Vajjon az ideiglenes hivatalnokok fizetésére célzott ezzel? Ugyanezen a közgyűlésen hangzott el a panasz, hogy a főváros — amely különben szociálpolitikai ügyosztálylyal is terhelt és ékesített egy közigazgatás — a háború alatt a kelleténél nagyobb összeget volt kénytelen áldozni a közjótékonyosság oltárán — ugyanakkor, mikor az adminisztráció nehezét, oroszánrésztétvégző ideiglenes hivatalnokok valósággal az éhenhalás, a teljes züllés szélén küzdenek a fenmaradással.

*

(Az ideiglenes hivatalnok)

A székesfővárosnál a tisztviselőknek csak egy csekély hányada rendes, megválasztott tisztviselő. Ehhez a pozícióhoz azonban csak az isten és a bizottsági tag urak kegyeltjei jutnak el a székesfővárosnál. A hivatalnokok nagyrésze u. n. ideiglenes hivatalnok. Ezeknek legnagyobb része 100—90—80—70 koronás fizetésekkel dolgozik a fővárosnak. Nehéz, súlyos és felelősségteljes munkát, abban a hiu reményben, hogy évek hosszú múltán majd csak megválasztják őket valamilyen kis pozícióba. Ábrándjuk azonban legőbb esetében ábránd marad,

mert ritkán történik meg, hogy érdem, munkabéris legyen irányadó az állások betöltésénél. Az ábrándok az ideiglenes hivatalnokok nagy részénél így lassan keserűséggé és elfásulássá válnak át. Idők múltán aztán már nem mozdulhatnak a fővárostól; belesavanyodnak, beleigásodnak a változhatatlanba. A legkülönbözőbb iskolai képzettségű emberek vannak az ideiglenes hivatalnokok sorában: 4 középiskolát végzett, érettségizett és jogi doktorátusokkal rendelkezők.

(Hogyan él a háborúban az ideiglenes hivatalnok?)

Hogyan lehet megélni Budapesten a háborúban egy 100 korona fizetésű ideiglenes hivatalnoknak a családjával? Erre nézve a következő felvilágosítással szolgált egy derék, becsületes munkása a fővárosnak.

— Három éve vagyok a fővárosnál. Nyolcvan

korona fizetéssel kezdtem. A békében még csak nagy szerényen, nagy kinlódással megélünk valahogyan. De ma? Ma a legirtózatosabb nélkülözéssel tengetjük életünket. Nem hiszem, hogy a lövészárkok katonái közül egy is cserélne velem és családommal. Hallgasson ide uram. Havi fizetésemből 40 koronát lakásért fizetek. Tíz korona kell arra, hogy néha napján tiszta fehérneművel állithassak be a hivaalba. Ez már ötven korona. Ruházkodásra — inkább gyermekeimnek, mint nekem — 10 koronát fordítok havonta. Marad tehát élelmezésre harminc koronám. Ebből kell eltartanom magamat, a feleségemet és két gyermekemet! Hogy mivel táplálkozunk ebben a rettenetes drágaságban? Napi élelmünk a következő: Egy csésze tea; egy csöpp adag vajaskenyér s néha-néha napján egy kis tej, a gyermekeknek. Néhány hónappal ezelőtt még ment valahogy, kü-

lönfoglalkozással kerestem némi pénzt ugyanis akkor a délutánjaim szabadok voltak, mert a törvény szerint a fővárosnál 8—2-ig van hivatalos óra. De immár a szabály ellenére 3-ik hónapja tart a délutáni bejárás, amely délután 5—8-ig tart naponta s amelyért egyetlen krajcár különdíjazást nem fizet a főváros! Ha szólni merészelünk, — azzal torkolnak le bennünket, hogy háboru van s a lövészárokban rosszabb lenni. Dehát akkor miért nem mondanak le a jómódról azok, akik ezt a rettenetes életet, azt az ólombánya szenvedésénél súlyosabb életet ránk kényszerítik? . . . És a munka, — az kétszeres. A bevásárolt tisztviselők könnyebben beszélnek, — az ő hátuk mögött ott a protekció! Meg kell jegyezmem, hogy a fizetésem tulajdonképpen csak kilencven korona, mert tíz koronát nyugdíjra s egyebekre minden elsején levonnak fizetésemből. A legutolsó gyári munkás legalább háromszor annyit keres meg ma, mint egy városi ideiglenes hivatalnok; a fővárosi utcaseprők napi díja 5 korona. Az állami díjnokok legkisebb havi jövedelme legalább 150 korona. A fővárosnál ezt csak 6—7 év után éri el egy kvalifikált ideiglenes hivatalnok, akinek nincs annyi összeköttetése ahhoz, hogy bevásároltassa magát a rendes tisztviselők közé . . .

A fővárosi ideiglenes hivatalnoki kar jogvégzett emberei körében még nagyobb az elkeseredés. Egyik igen intelligens ideiglenes segédfogalmazó a következőket mondta:

— A legnagyobb baj az, hogy a fővárosi tisztviselők nem szervezettek. Szervezés nélkül pedig nem lehet kivívni semmit. Az állami tisztviselők is mindent szervezethegükkel vívtak ki. Ennek okát abban látom, hogy a főváros tisztviselőinek egy része nem kenyérkereset céljából jön a városhoz, hanem csak azért, hogy elfoglaltsága legyen. Ezek az urak nyomják el az ambiciózus, de szegény hivatalnokokat az érvényesülésben. A főváros rengeteg pénzt takarítana meg azzal, ha tisztviselőit rendszeresen fizetné, mert akkor megkövetelhetné minden tisztviselőjétől a komoly, szorgalmas munkát. Így a fővárosi tisztviselők két részre oszlanak: dolgozókra és nem dolgozókra. A legminimálisabb fizetés, mint egy jogvégzett ember a mai viszonyok mellett a fővárosnál, mint kezdőfizetést kellene, hogy kapjon: 150 korona. A kölcsönök, a kised jutalmak csak toldanak-foldanak nyomoruságunkon, de nem segítenek radikálisan azon. Szégyen, hogy jogvégzett fővárosi tisztviselőknek, akiktől pedig megkívánják a reprezentálást, — nyomorogniok kell s havi 90 koronából kell megélniök. Ilyen tisztviselőkkel nem lehet eredményes közigazgatást elérni. Amíg a fővárosi közigazgatásban az állásokat választással fogják betölteni, nem lesz rend és nagyon sok ráfizetésbe fog kerülni az adminisztráció. Hogy mit szenvedünk a háboru okozta drágaságban, — arról jobb nem is beszélni. Urnak kell lennem, — nemszabad ökölbe szorítani a kezemet...